

Myrstarr

Klass: Liliopsida (enhjärtbladiga blomväxter), **Ordning:** Poales (gräsordningen), **Familj:** Cyperaceae (halvgräs), **Släkte:** *Carex* (starrar), **Art:** *Carex heleonastes* - myrstarr Ehrh. ex L.f. **Synonymer:**

Kännetecken

Myrstarr är ett 15–40 cm högt, flerårigt halvgräs med 3–4 tättsittande ax. Strået är tunt men styvt och skarpt trekantigt. Bladen är ljus blåaktigt gröna, ungefär av stråets längd och ca 1 mm breda. Axen är tätblommiga med hanblommor nederst. Fruktgömmen 3 mm långa, som mogna grönbruna till rödbruna. Axfjäll rödbruna med grönbrun mittnerv och ljus hinnkant. Det styva växtsättet samt färgen skiljer den från närstående arter som tågstarr *C. tenuiflora*, ripstarr *C. lachenalii* m.fl.

Utbredning och status

Myrstarr är känd från ca 200 lokaler från Östergötland, Närke och Värmland till Torne lappmark med en koncentration av fynden i mellersta och östra Jämtland. Den är dock utgången från flera av de sydliga landskapen, bland annat Östergötland, Sörmland, Västmanland, Uppland och Värmland. I Dalarna och flera av landskapen i södra Norrland har den gått tillbaka. Dess status i Jämtland och norra Norrland är mycket osäker. I övriga Norden förekommer arten främst i norra Finland men med enstaka förekomster i resten av landet, samt spridda förekomster i Norge och en lokal på Island. Utanför Norden förekommer myrstarren i Alperna, sällsynt i norra Tyskland och Polen, Baltikum samt västligaste Ryssland. Enstaka fynd finns kända genom Sibirien österut till Kamtjatka, samt från Kaukasus. Den förekommer även sällsynt genom Kanada.

Ekologi

Myrstarr växer i blöta rikkärr, ofta i källkärr eller kärrstråk med rörligt vatten. Oftast i mycket blöta partier i myrar, gungflyn och mjukmattor på gränsen till lösbottnar. Arten växer ofta tillsammans med nålstarr *Carex dioica*, huvudstarr *C. capitata*, strängstarr *C. chordorrhiza*, trindstarr *C. diandra*, dyttåg *Juncus stygius*, fjällskära *Saussurea alpina*, svarthö *Bartsia alpina*, guldspärrmossa, *Campylium stellatum*, späd skorpionmossa *Scorpidium cossonii* samt i Jämtland axag *Schoenus ferrugineus*. Den förekommer även i blöt lövsumpskog och på blöta strandängar. I den sistnämnda miljön är myrstarren troligen starkt slättermynad.

Hot

Den troligaste orsaken till myrstarrens minskning är den minskande och till stor del upphörda myrslåttern. Den är känslig för konkurrens från andra hög- och tätväxande arter. En annan mycket viktig faktor, som påverkar arten negativt, är förändringar i hydrologin genom utdikning och torrläggning.

Åtgärder

Då många av lokalerna är gamla slättermyrar är det viktigt att hävden återupptas på dem där myrstarren finns kvar. Arten är slättermynad och slätter vart tredje – fjärde år torde passa den bäst, åtminstone i norra Sverige. Ingrepp i myrarna med myrstarr som förändrar hydrologin måste undvikas. I övrigt är det viktigt att ta reda aktuell status, främst i Jämtland men även norr därom. Arten bör övervakas av floraväktarna.

Övrigt

Myrstarr hybridiserar mycket sällsynt med gråstarr *C. canescens*. Material som uppgivits vara hybrider med tågstarr *C. tenuiflora* har dementerats. Utländska namn – NO: Huldrestorr, DK: Tætaket Star, FI: Lettosara.

Naturvård

Konventioner: Typisk art i 6450 Svämängar (Alpin region (ALP) och Boreal region (BOR)), Typisk art i 7310 Aapamyrar (Alpin region (ALP) och Boreal region (BOR)), Typisk art i 7230 Rikkärr (Boreal region (BOR))

Litteratur

- Boberg, G. 1930. Gisselåsmynnen, en växtsociologisk och utvecklingshistorisk monografi över en jämtländsk kalkmyr. Norrländsk Handbibliotek XII.
- Bratt, L. m fl (red.) 1993. Hotade och sällsynta växter i Dalarna. Dalarnas Botaniska Sällskap.
- Danielsson, B. 1994. Härjedalens kärlväxtflora. SBT-redaktionen, Lund.
- Ekman, J., Frostberg, K. & Svenson, A. 2005. Floraväxteriet i Sörmland och Uppland fram t.o.m. 2004. *Daphne* 16: 3–111.
- Holmberg, O. R. 1929. Om hybridiseringen hos *Carices canescentes* och närstående grupper. *Bot. Not.* 82: 1–9.
- Kotilainen, M. J. 1951. Über die Verbreitung der meso-eutrophen Moorpflanzen in Nordfinland. *Ann. Acad. Sci. Fenn. A: IV*: 17. Helsinki.
- Lange, T. 1938. Jämtlands kärlväxtflora. *Acta Botanica Fennica* 21.
- Mascher, J. W. 1990. Ångermanlands flora. SBT-redaktionen, Lund.
- Malmgren, U. 1982. Västmanlands flora. Botaniska Centralredaktionen, Lund.
- Rydberg, H & Wanntorp, H.-E. 2001. Sörmlands Flora. Botaniska Sällskapet i Stockholm.
- Toivonen, H. 1981. Spontaneous *Carex* hybrids of *Heleonastes* and related sections in Fennoscandia. *Acta Bot. Fennica* 116.
- Ulvinen, T. 1997. Lettosara. I Ryttylähti, T. & Kettunen, T. (red.) *Uhanalaiset Kasvimme*. Helsingfors.
- Witting, M. 1949. Kalciumhalten i några nordsvenska myrvatten. *Svensk Bot. Tidskr.* 43: 715–739.

Författare

Mora Aronsson 1996. Rev. Margareta Edqvist 2006. ©ArtDatabanken, SLU 2007.